

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRUI PRISKIRTŲ VALDYMO SRIČIŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS VEIKSMŲ PLANAS 2026–2029 METAMS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos veiksmų planas 2026–2029 metams (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (toliau – KPI), atsižvelgiant į 2022–2033 metų nacionalinę darbotvarkę korupcijos prevencijos klausimais (toliau – Darbotvarkė), patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. XIV-1178 „Dėl 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir vertinimo rezultatus, Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 2-283 „Dėl Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. Planas apima susisiekimo ministro valdymo sritis, nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarime Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“.

3. Planas pagrįstas teisėtumo, bendradarbiavimo ir skaidrumo principais.

4. Planas taikomas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau – Susisiekimo ministerija) ir susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtoms įstaigoms ir bendrovėms (toliau – pavaldžios įstaigos).

5. Plane vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos KPI, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS APLINKOS IR VERTINIMO KRITERIJŲ ANALIZĖ

6. Iki Plano patvirtinimo Susisiekimo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos korupcijos prevencijos ir korupcijos rizikų mažinimo veiksmus planavo ir įgyvendino vadovaudamasi Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 3-343 patvirtintu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių 2021–2022 m. planu (toliau – 2021–2022 metų priemonių planas) ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2023 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. 3-138 patvirtintu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių 2023–2025 m. korupcijos rizikų mažinimo priemonių planu (toliau – 2023–2025 metų priemonių planas).

7. Už 2021–2022 metų priemonių plane ir 2023–2025 metų priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimo organizavimą buvo atsakingi Susisiekimo ministerijos struktūriniai padaliniai ir (ar) pavaldžios įstaigos, kurie įpareigoti nustatytais terminais vykdyti jų kompetencijai priskirtų priemonių įgyvendinimą ir informaciją apie pasiektus rezultatus teikti Susisiekimo ministerijos Biudžeto ir investicijų departamento Ekonomikos ir apskaitos skyriui. Šis skyrius apibendrintą informaciją apie priemonių įgyvendinimo rezultatus teikė Susisiekimo ministerijos vadovybei ir viešino ją Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje.

8. Pažymėtina, kad siekiant nustatyti bendrą sistemą, kuri skatintų veikti pagal aukščiausius elgesio standartus, siekiant pasitikėjimu grįstos elgesio kultūros, skaidrių ir atvirų santykių, kuriuose

vengiama viešųjų ir privačių interesų konfliktų, ribojamų dovanų ar paslaugų teikimo, priėmimo atvejų, kitų teisiškai abejotinų situacijų, apsaugoti darbuotojus nuo tarnybinių, baudžiamųjų administracinių ir kitų nusižengimų, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2020 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 3-585 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių svarbiausių atsparumo korupcijai dokumentų patvirtinimo“¹ buvo patvirtinta:

8.1. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių darbuotojų elgesio kodeksas;

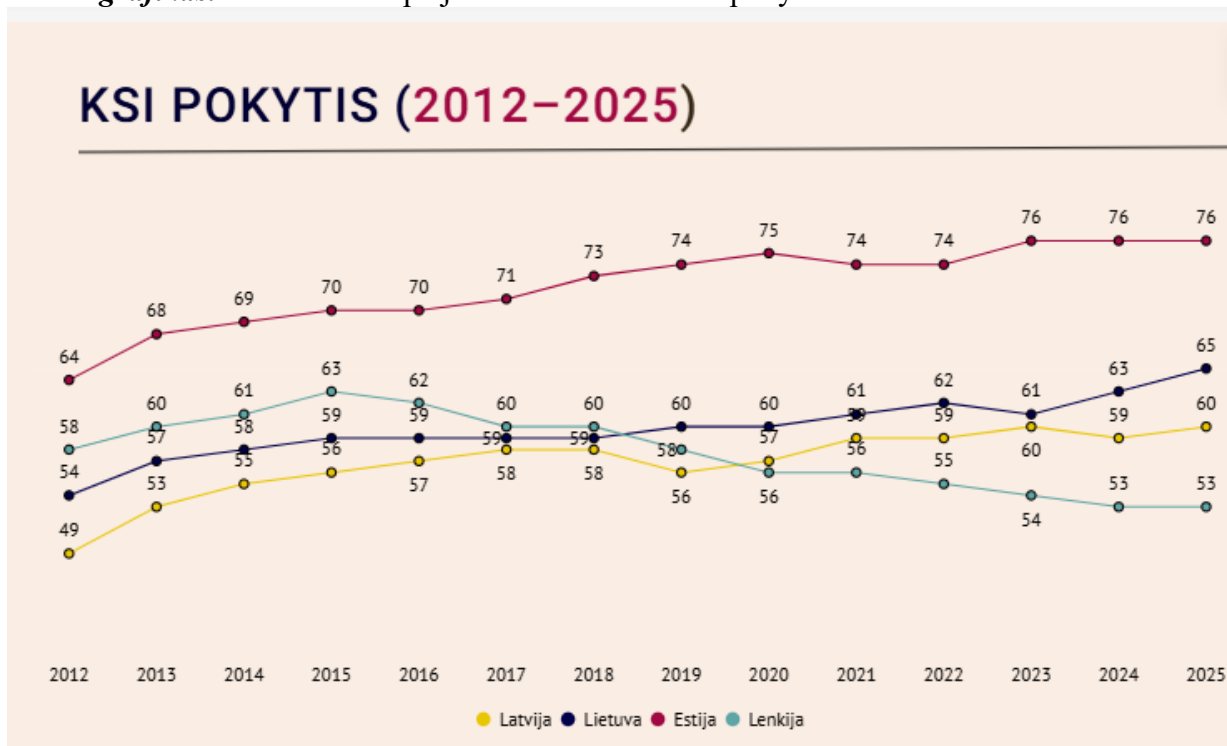
8.2. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių atsparumo korupcijai politika;

8.3. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių dovanų politika;

8.4. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių veiklos partnerių elgesio kodeksas.

9. Išorės aplinkos analizei vertinti taikomas korupcijos suvokimo indeksas (toliau – KSI), kuriuo, remiantis verslo atstovų ir kitų ekspertų apklausomis, vertinamos pasaulio valstybių pastangos kontroliuoti korupciją. KSI reikšmės nustatomos šimto balų skalėje, kur 100 balų reiškia labai skaidrią, o 0 balų – itin korumpuotą valstybę. 2025 m. duomenimis, Lietuvai skirti 65 balai iš 100 galimų ir 28 vieta 182 šalių sąraše (pernai – 63 balai ir 32 vieta). Lietuva užima 12 vietą tarp Europos Sąjungos (ES) valstybių.

1 grafikas. Lietuvos korupcijos suvokimo indekso pokyčiai

(faktiniai duomenys [CPI 2025 by Lithuania - Infogram](#))

10. Planas pagal kompetenciją prisideda prie Darbotvarkės tikslų įgyvendinimo.

11. Įgyvendinant 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. gegužės 10 d. nutarimu Nr. 324 „Dėl 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos

¹ Prieiga internete: <https://sumin.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/svarbiausi-atsparumo-korupcijai-dokumentai>

prevencijos klausimais koordinatoriaus paskyrimo ir 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų plano patvirtinimo“, priemonę Nr. 2.6.3 – viešojo sektoriaus subjektams, atsakingiems už valstybės infrastruktūros projektų įgyvendinimą, nustatyta pareiga užtikrinti šių projektų duomenų skaidrumą, taikyti atvirumo principus ir informuoti visuomenę apie vykdomas veiklas. Ši priemonė yra viena iš antikorupcinės politikos įgyvendinimo priemonių, skirtų skaidrumui ir atskaitomybei valstybės investicijų planavimo ir įgyvendinimo srityje didinti.

Susisiekimo ministerija pavaldžioms įstaigoms parengė viešinimo koncepciją, kurioje nustatytos rekomendacijos dėl infrastruktūros projektų informacijos viešinimo, apimančios pagrindinės projekto informacijos, projekto eigos, finansinių duomenų, rizikų ir nuolatinio informacijos atnaujinimo interneto svetainėse viešinimą. Pavaldžios įstaigos, turinčios minėtų projektų, paskelbė prašomą informaciją savo interneto svetainėse.

Siekdama užtikrinti svarbių susisiekimo infrastruktūros projektų duomenų skaidrumą ir jų prieinamumą visuomenei, Susisiekimo ministerija savo interneto svetainėje taip pat viešina ir reguliariai atnauja informaciją apie pagrindinių susisiekimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo eigą ir kitus aktualius duomenis. Šios priemonės prisideda prie valstybės investicijų valdymo skaidrinimo, stiprina pasitikėjimą viešuoju sektoriumi ir atitinka nacionalinės antikorupcijos politikos tikslus.

12. Atsižvelgiant į Darbotvarkės tikslus yra formuojami šio Darbotvarkės plano prioritetai ir uždaviniai.

13. Atsižvelgiant į atlikto sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis“ naujausius (2025 m.) duomenis, pažymėtina, kad korupcija visuomenės akyse išlieka reikšminga problema, turinti tiesioginę reikšmę ir susisiekimo sektoriui. Analizuojant korupcijos formas, ryškėja aiški tendencija korupciją sieti su sisteminiiais reiškiniais, kurie yra aktualūs ir susisiekimo sektoriui: sprendimų priėmimu interesų grupių naudai, piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi ir neformalių ryšių naudojimu.

Pažymėtina, kad sritys, susijusios su didelės vertės viešųjų lėšų naudojimu, išsiskiria padidėjusia korupcijos rizika. Atsižvelgiant į tai, kad susisiekimo sektorius yra viena iš didžiausias viešąsias investicijas administruojančių sričių, darytina išvada, jog jis patenka į padidintos korupcijos rizikos sritį.

14. Vertinant Lietuvos korupcijos žemėlapio duomenis, pažymėtina, kad nuo 2025 m. pasikeitus metodologijai nebėra skelbiami konkrečių institucijų (ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų) korupcijos lygio vertinimai, todėl tiesioginis Susisiekimo ministerijos pozicijos palyginimas su kitomis ministerijomis nebeįmanomas. Tačiau naujausi duomenys leidžia vertinti korupcijos rizikas sektorių pjūviu. 2025 m. tyrimo duomenimis, transporto ir ryšių sektorių kaip „labai korumpuotą“ įvardijo 23 proc. gyventojų ir 20 proc. valstybės tarnautojų, todėl šis sektorius patenka į vidutinės–padidintos korupcijos rizikos lauką, nors ir nėra tarp pačių aukščiausiai vertinamų sričių.

Atsižvelgiant į nustatytas tendencijas, konstatuotina, kad tiek ankstesni (2023–2024 m.), tiek naujausi (2025 m.) duomenys pagrindžia Plane išskirtų rizikų, susijusių su viešaisiais pirkimais, pagrįstumą ir būtinybę nuosekliai stiprinti korupcijos prevenciją. Todėl numatytos priemonės, skirtos pirkimų ir infrastruktūros projektų įgyvendinimo skaidrumui didinti, jų kontrolei stiprinti bei ir nepotizmo ir interesų konfliktų pasireiškimui galimybėms mažinti, vertintinos kaip tikslingos ir proporcingos identifikuotoms rizikoms.

15. Siekiant gerinti asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, taip pat pavaldžių įstaigų darbuotojų, atliekančių administracines funkcijas, privačių interesų deklaracijų tvarkymą, duomenų teisėtumo kontrolę ir atsakomybės taikymą, pavaldžiose įstaigose yra vykdomi prevenciniai veiksmai, t. y. sudaryti deklaruojančiųjų pareigybų sąrašai, vykdoma deklaracijų peržiūra ir stebėseną, registruojami nusišalinimai.

16. Užtikrinamos atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą, Susisiekimo ministerija ir pavaldžios įstaigos yra sukūrusios galimybę pateikti informaciją pranešimų kanalais, tiria pranešimų kanalais gautus pranešimus, prireikus inicijuoja tyrimus.

17. Siekiant didinti visuomenės nepakantumą korupcijai ir skatinti gyventojų įsitraukimą į antikorupcinę veiklą, Susisiekimo ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose nuosekliai plėtojamas

antikorupcinis švietimas ir bendradarbiaujama su už korupcijos prevenciją bei viešųjų ir privačių interesų priežiūrą atsakingomis institucijomis.

18. 2016–2025 m. šalies gyventojų sociologinių tyrimų duomenys rodo, kad Susisiekimo ministerijos sistemos vidinę antikorupcinę aplinką reikšmingai papildo visuomenės požiūrio į jos veiklos skaidrumą kaita. 2024 m. duomenimis, 4 proc. respondentų Susisiekimo ministerijos veiklą vertino kaip skaidrią, 30 proc. – kaip greičiau skaidrią (iš viso 34 proc. teigiamų vertinimų), 34 proc. – kaip greičiau neskaidrią, 13 proc. – kaip neskaidrią (iš viso 47 proc. neigiamų vertinimų), o 19 proc. nuomonės neturėjo.

2025 m. tyrimo rezultatai atskleidžia nepalankią vertinimų dinamiką: Susisiekimo ministerijos veiklą kaip skaidrią ar greičiau skaidrią vertino 11,1 proc. respondentų, kaip neskaidrią ar greičiau neskaidrią – 53,2 proc., o 35,7 proc. nurodė neturintys nuomonės. Palyginti su 2024 m. duomenimis, konstatuotinas reikšmingas teigiamų vertinimų sumažėjimas (nuo 34 proc. iki 11,1 proc.), neigiamų vertinimų padidėjimas (nuo 47 proc. iki 53,2 proc.) bei išaugusi neapsisprendusių respondentų dalis.

Taip pat pažymėtina, kad išlieka sistemiškai reikšmingas ryšys tarp visuomenės informuotumo ir veiklos skaidrumo vertinimo. 2024 m. duomenys rodo, jog tarp respondentų, kuriems pakanka informacijos apie Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų veiklą, 54 proc. Susisiekimo ministerijos veiklą vertino kaip skaidrią ar greičiau skaidrią, o 34 proc. – kaip greičiau neskaidrią ar neskaidrią. Tarp informacijos stokojančių respondentų teigiamų vertinimų dalis tesiekė 18 proc., o neigiamų – 60 proc., kas patvirtina, jog informacijos prieinamumas ir viešumas yra esminiai veiksniai, darantys tiesioginę įtaką institucijos skaidrumo suvokimui.

2 grafikas. Šalies gyventojų sociologinis tyrimas dėl Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų skaidrumo vertinimo 2025 m.

AR, JŪSŲ NUOMONE, SUSISIEKIMO MINISTERIJOS VEIKLA YRA SKAIDRI?

(Vilmorus atlikto tyrimo 2025 m. duomenys)

19. Siekiant informuoti visuomenę Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų veiklą, nukreiptą prieš korupciją, prevencinę korupcijos rizikos valdymo veiklą ir veiklą, kuria siekiama skaidrinti ir efektyvinti vykdomus procesus ir atliekamas funkcijas, Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų interneto svetainėse bei jų paskyrose socialiniuose tinkluose yra skelbiami pranešimai. Siekiama, kad informacinių pranešimų būtų ne mažiau kaip 2 vnt. per metus.

III SKYRIUS PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

20. Atsižvelgiant į išanalizuotą esamą situaciją, taip pat į ankstesnių priemonių planų ataskaitas galima išskirti šias prielaidas korupcijai atsirasti:

20.1. teisines – teisės aktai su dviprasmiškomis, neaiškiomis nuostatomis, kuriose nenustatyti konkretūs procedūrų terminai, reikalingi atlikti veiksmai, suteikiama per didelė diskrecijos teisė;

20.2. priimamų sprendimų, atliekamų veiksmų viešumo stoka; tai trukdo ne tik visuomenei, bet ir pavaldžių įstaigų darbuotojams objektyviai įvertinti situaciją;

20.3. antikorupcinio švietimo – darbuotojams dar trūksta gilesnių korupcijos prevencijos srities žinių, todėl gali būti, kad jų priimami sprendimai nebus teisingi.

21. Plano tikslas – užtikrinti veiksmingą, kryptingą ir nepertraukiamą korupcijos prevencijos ir jos kontrolės sistemos Susisiekimo ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose funkcionavimą, tobulinti esamas ir diegti naujas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones ir taip didinti Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų veiklos viešumą ir atvirumą, vykdomų procedūrų skaidrumą ir jose dirbančių darbuotojų atsparumą korupcijai.

22. Tikslų įgyvendinimu siekiama:

22.1. transporto ir ryšių sektorių labai korumpuotomis laikančių gyventojų procentinio skaičiaus mažėjimo pagal Lietuvos korupcijos žemėlapių duomenis: 2026 m. 22 proc., 2027 m. 21 proc., 2028 m. 20 proc. 2029 m. 19 proc. (2025 m. šis rodiklis buvo 23 proc.);

22.2. transporto ir ryšių sektorių labai korumpuotomis laikančių valstybės tarnautojų procentinio skaičiaus mažėjimo pagal Lietuvos korupcijos žemėlapių duomenis: 2026 m. 19 proc., 2027 m. 18 proc., 2028 m. 17 proc., 2029 m. 16 proc. (2025 m. šis rodiklis buvo 20 proc.);

22.3. Susisiekimo ministeriją ir pavaldžias įstaigas neskaidriomis laikančių šalies gyventojų procentinio skaičiaus mažėjimo pagal Susisiekimo ministerijos veiklos vertinimo 2025 m. duomenis: 2026 m. 52 proc., 2027 m. 51 proc., 2028 m. 50 proc., 2029 m. 49 proc. (2025 m. šis rodiklis buvo 53,2 proc.).

23. Plano uždaviniai plano tikslui pasiekti:

23.1. kurti korupcijai atsparią aplinką Susisiekimo ministerijoje ir užtikrinti šios veiklos koordinavimą ir efektyvų įgyvendinimą pavaldžiose įstaigose, šalinti korupcijos rizikos veiksnius Susisiekimo ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose;

23.2. užtikrinti efektyvesnę ir viešesnę Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų veiklą, didinant Susisiekimo ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose vykdomų procedūrų ir svarbių susisiekimo infrastruktūros projektų skaidrumą;

23.3. didinti Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą;

23.4. užtikrinti korupcijos rizikų nustatymą ir valdymą.

IV SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA, ATSKAITOMYBĖ IR ATNAUJINIMAS

24. Planas rengiamas ir keičiamas atsižvelgiant į Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų turimą informaciją, korupcijos pasireiškimo tikimybių vertinimus, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos ir kitų kompetentingų institucijų pasiūlymus.

25. Už Plano priemonių įgyvendinimo organizavimą atsakingi Plano priede nurodyti vykdytojai.

26. Už Plano įgyvendinimo stebėseną, vertinimą ir kontrolę atsakingas Susisiekimo ministerijos Biudžeto ir investicijų departamento Ekonomikos ir apskaitos skyrius. Stebėseną ir kontrolę atliekama vertinant gautą informaciją apie Plano įgyvendinimo eigą ir veiksmingumą. Prireikus nedelsiant imamasi priemonių, siekiant pašalinti nustatytas kliūtis ir problemas, dėl kurių gali būti nepasiekti Plano tikslai ir uždaviniai, laiku neįvykdytos Plano priemonės.

27. Rengiant naujo laikotarpio Planą, atliekamas ankstesnio Plano veiksmingumo ir (ar) poveikio vertinimas. Plano veiksmingumas – rodiklis, pagal kurį nustatoma, ar įvykdytos priemonės

padėjo pašalinti ar sumažinti nustatytus rizikos veiksnius, ar būtina nustatyti naujas priemones šiems rizikos veiksniams šalinti ar mažinti.

28. Planas ir informacija apie Plano įgyvendinimą skelbiama Susisiekimo ministerijos interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“.

V SKYRIUS PLANO FINANSAVIMAS

29. Planas įgyvendinamas iš Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų, atsakingų už Plano priemonių vykdymą, lėšų.
